

BEMERKINGEN BIJ DE DISCUSSIONOTA VLAAMSE KWALIFICATIESTRUCTUUR

Unaniem goedgekeurd door de Algemene Vergadering van 1 maart 2007

1. INLEIDING

In haar advies van 8 december 2005 over het European Qualifications Framework (EQF)¹ haalde VVS reeds volgende doelstellingen van het EQF aan:

- De mobiliteit tussen de Bologna landen vergemakkelijken: dit zowel op het gebied van mobiliteit op de arbeidsmarkt als op het gebied van mobiliteit tussen opleidingssystemen.
- De mobiliteit tussen verschillende sectoren van een onderwijssysteem bevorderen. Dit is enkel mogelijk door het consequent toepassen van een leerresultaten (learning outcomes) aanpak. Dit koppelt immers de bereikte competenties los van de manier waarop deze bereikt werden.
- De reflectie en de ontwikkeling van curricula stimuleren in de richting van een meer studentgecentreerde benadering, gebaseerd op leerresultaten en de te verwerven competenties (kennis, vaardigheden en attitudes).
- Een hogere graad van vergelijkbaarheid van kwalificaties bereiken in dezelfde professionele sector, hoewel deze in verschillende leeromstandigheden werden bereikt.
- De sociale mobiliteit bevorderen door de toegang tot hoger onderwijs te verbreden. De erkenning van eerder verworven competenties en kwalificaties (EVC/EVK) speelt hierbij een cruciale rol.
- Levenslang leren stimuleren door het creëren van een transparant leerkader, waar doodlopende leertrajecten vermeden worden.

Deze doelstellingen worden ook aangehaald in de discussienota² over de Vlaamse Kwalificatiestructuur. VVS staat dan ook positief tegenover het initiatief om een Vlaamse kwalificatiestructuur te ontwikkelen.

In wat volgt zullen wij ons dus toe spitsen op de technische implementatie van het voorstel. Wij zullen een aantal bedenkingen formuleren bij de voorgestelde procedures, bekeken vanuit de positie van de studenten in het hoger onderwijs.

2. TECHNISCHE BEDENKINGEN

2.1. HET ONDERSCHIED TUSSEN ARBEIDSMARKTGERICHTE EN DOORSTROOMGERICHTE KWALIFICATIES

In de discussienota wordt het onderscheid gemaakt tussen arbeidsmarktgerichte en doorstroomgerichte kwalificaties. Het is niet duidelijk welke kwalificaties in het hoger onderwijs zullen beschouwd worden als arbeidsmarktgericht dan wel als doorstroomgericht. De vraag is of dat ook wel éénduidig te bepalen is. Men zou een professionele bachelor kunnen beschouwen als een arbeidsmarktgerichte kwalificatie. Anderzijds worden er voor een professionele bachelor ook tal van doorstromingsmogelijkheden aangeboden zoals schakelprogramma's om toegang te krijgen tot de master. Ook de master kan zowel als een arbeidsmarktgerichte kwalificatie beschouwd worden als een doorstroomgerichte (naar het doctoraat). Dit doet aanvoelen dat het onderscheid in vele gevallen kunstmatig is en arbitrair zal zijn. Misschien is het beter om algemeen te spreken hoger onderwijskwalificaties.

2.2. DE ERKENNINGSPROCEDURE VOOR ARBEIDSMARKTGERICHTE KWALIFICATIES

In het geval van arbeidsmarktgerichte kwalificaties stelt de discussienota voor dat de kwalificatie zes fasen doorloopt: (1) een oproep door de overheid, (2) het ontwerpen van de kwalificatie door de opleidingsverstrekker, (3) het beoordelen van de ontwerpqualificatie, (4) erkennen van de ontwerpqualificatie, (5) bekrachtigen van de kwalificatie en (6) registratie van de kwalificatie door de erkenningsinstantie.

¹ VVS Standpunt EQF (08/12/2005)

http://www.vvs.ac/documentatie_standpunten/standpunten/documenten/Europees_kwalificatiekader_eqf.pdf

² De Vlaamse Kwalificatiestructuur – Een eenduidige ordening van kwalificaties (Discussienota)

VVS ziet geen heil in de voorgestelde erkenningsprocedure. In onze ogen is die niet compatibel met de huidige manier van werken in het hoger onderwijs.

Ten eerste is de voorgestelde inschaling van de kwalificaties geen goede manier van werken. Op dit moment liggen de descriptoren voor het bachelor en het master niveau vast in het structuurdecreet. Alle opleidingen moeten dit vooropgestelde niveau realiseren. De controle hierop gebeurt via het proces van interne kwaliteitszorg, externe visitaties en accreditatie door de NVAO.

Het zou daarom niet wenselijk zijn om opleidingsverstrekkers, hogescholen en universiteiten in dit geval, bij de ontwikkeling van een kwalificatie zelf te laten bepalen op welk niveau deze worden ingeschaald. Dit zou tot een onaanvaardbare daling van de kwaliteit kunnen leiden. Het niveau van de kwalificaties die via het hoger onderwijs kunnen behaald worden moet daarom decretaal vastgelegd worden. Een gelijkaardige redenering kan ook opgebouwd worden voor het leerplichtonderwijs.

Ten tweede maakt deze manier van werken ook de erkenningsinstantie overbodig, die anders voor enorm veel planlast en administratieve overlast zou zorgen.

2.3. HET ONTWERPEN VAN KWALIFICATIES

Voor het hoger onderwijs volstaat het om generieke, zeer brede kwalificaties voor de niveau's bachelor en master decretaal vast te leggen, zoals nu gebeurt in het structuurdecreet. Te specifieke kwalificaties zouden een ernstige verarming van het opleidingsaanbod te weeg kunnen brengen.

Stel dat men bijvoorbeeld een specifieke kwalificatie zou maken voor bachelor in de ingenieurswetenschappen: alle opleidingen zullen zich dan moeten conformeren naar die kwalificatie en instellingen zullen veel minder pedagogische vrijheid hebben om het curriculum op een bepaalde manier in te vullen. Men krijgt eenheidsworst en interessante profielverschillen vervagen.

Daarom lijkt het ons niet zinvol om voor elke studiegebied in het hoger onderwijs specifieke kwalificaties te definiëren. De intellectuele, gereglementeerde beroepen vormen hierop wel een uitzondering. VVS pleit ervoor om hiervoor wel specifieke beroepskwalificaties³ op te stellen.

2.4. EEN FEDERAAL KWALIFICATIEKADER

VVS blijft ook pleiten voor een federaal kwalificatiekader. Zeker voor gereglementeerde beroepen is het van belang dat de uitwisselbaarheid van diploma's tussen de verschillende landsdelen gegarandeerd is. We gaan hierop dieper in in ons standpunt over toegang tot het beroep.⁴

---

³ VVS Standpunt : Toegang tot het beroep (14/02/2007) [http://www.vvs.ac/documentatie_standpunten/standpunten/2006-2007/Toegang tot het beroep.pdf](http://www.vvs.ac/documentatie_standpunten/standpunten/2006-2007/Toegang%20tot%20het%20beroep.pdf)

⁴ VVS Standpunt : Toegang tot het beroep (14/02/2007) [http://www.vvs.ac/documentatie_standpunten/standpunten/2006-2007/Toegang tot het beroep.pdf](http://www.vvs.ac/documentatie_standpunten/standpunten/2006-2007/Toegang%20tot%20het%20beroep.pdf)